

Храпенко О. О.

доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук, адвокат

**РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ
СЕРЕД ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Минуло ще зовсім небагато часу з моменту створення в Україні Державного бюро розслідувань (далі — ДБР). Це був історичний крок для нашої країни. Дуже багато надій і сподівань на нього покладено як із боку державотворців, так і з боку пересічних громадян.

Новий правоохоронний орган дуже «непросто впроваджується» в систему діючих правоохоронних органів. Головною причиною такого ворожого ставлення звісно є сфера діяльності молодого та амбітного органу. Відповідно до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 № 794-VIII (далі — Закон) ДБР наділено широким колом повноважень щодо притягнення до відповідальності високопосадовців.

Відповідно до Стратегічної програми діяльності ДБР, розробленої на 2017–2020 рр. цікавим є визначення місії ДБР. Вона визначається як «встановлення справедливості у суспільстві шляхом незалежного та всебічного розслідування злочинів задля притягнення винних до встановленої відповідальності, незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси». Можливо найбільшою проблемою для реалізації зазначеної місії є саме «незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси». Тому що на практиці правоохоронним органам, яким є ДБР, «дуже складно на це не зважати» та може привести до створення перешкод у діяльності нового органу.

ДБР відповідно до статті 5 Закону вирішує завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування:

1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України;

2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора — керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено

до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;

3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених статтею 422 Кримінального кодексу України.

Відповідно до цього зрозумілим є коло осіб, стосовно яких ДБР має право здійснювати владні повноваження. Це і є ті самі особи з «посадами, зв'язками та ресурсами», які на практиці можуть чинити опір роботі ДБР. У зв'язку з цим слід надати ДБР більше самостійності в реалізації своїх повноважень та внести зміни до Закону, що дозволять зробити ДБР органом, який не буде підпорядкованим будь-якій гілці влади.

На законодавчому рівні також слід чітко закріпити розмежування повноважень між Національним антикорупційним бюро України, Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою та ДБР. Тому що саме «певне дублювання» повноважень може привести до дискредитації молодого та перспективного органу в його головному завданні — розслідуванні кримінальних проваджень, в яких фігурують правоохоронці, судді і найвищі службовці.

Приоритетними напрямками діяльності ДБР сьогодні є своєчасне запобігання, припинення, швидке розкриття та організація проведення всебічного, повного та об'єктивного розслідування злочинів, віднесених до компетенції ДБР:

- злочини чинних високопосадовців;
- корупційні злочини, відповідно до підслідності ДБР;
- злочини щодо порушення прав людини під час роботи правоохоронних органів;
- військові злочини.

Таким чином, у ДБР є всі можливості в майбутньому стати найпотужнішим слідчим органом, який здійснюватиме функції досудового розслідування щодо розкриття злочинів високопосадовцями. Але зробити це можна лише вдосконалив законодавство з урахуванням пропозицій як науковців так і практиків.